

Зозуля Ігор Вікторович –
професор Харківського національного
університету внутрішніх справ, кандидат
технічних наук, старший науковий
співробітник

Щодо доцільності особливого виділення пріоритетних напрямів у діяльності правоохоронних органів України

У статті розглядається доцільність особливого виділення пріоритетних напрямів у діяльності правоохоронних органів України на рівні нормативного акту Верховної Ради України, висловлені судження щодо правильності виділення цих напрямів та їх особливого нормативно-правового закріплення.

Без усякого сумніву, правоохоронні органи України з огляду на їхнє значення для забезпечення прав і свобод людини і громадянина в широкому спектрі напрямів їхньої діяльності, потребують підвищеної уваги законодавця. А удосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів як раз і є одним із таких шляхів. Разом із тим, треба диференційовано підходити до нормативних потреб як кожного з таких органів, так і до законодавства в цілому, найбільшу увагу приділяючи саме тому напрямку, який не отримав належного правового розвитку. На нашу думку, сьогодні особливої пріоритетності в державі потребує удосконалення нормативно-правового забезпечення напрямку боротьби з організованою злочинністю і корупцією. Тим більше, що наявна нормативна база явно застаріла і представлена, наприклад, Указом Президента України “Про невідкладні додаткові заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією” від 06.02.2003 р., № 84/2003 та ін.

28 січня 2008 року у Верховній Раді України суб’єктами законодавчої ініціативи, народними депутатами України VI скликання С.В. Олійником та В.М. Грицаком подано “Проект Постанови про затвердження пріоритетних напрямків у діяльності правоохоронних органів” (реєстр. № 1447) [1]. За пріоритетні напрями у діяльності правоохоронних органів ними пропонується вважати:

- захист людини (її життя і здоров’я, честі та гідності);
- законність при використанні бюджетних коштів;
- боротьбу з корупцією;
- забезпечення інтересів територіальної громади в процесі реалізації права комунальної власності;
- охорону праці та екологічної безпеки.

Не перебираючи на себе повноважень працівників Головного науково-експертного управління щодо Проекту Постанови, дозволимо декілька міркувань, що стануть, як сподіваємося, у нагоді для подальшого аналізу його сутності. Тому, *мета статті полягає у встановленні доцільності особливого виділення пріоритетних напрямів у діяльності правоохоронних органів України на рівні нормативного акту Верховної Ради України. Її новизна міститься в судженнях щодо правильності виділення пріоритетних напрямів у діяльності правоохоронних органів та доцільності їх особливого нормативно-правового закріплення [1].*

Як йдеться у Пояснювальній записці [2] до проекту нормативного акту, суб’єкти законодавчої ініціативи впевнені на “етапі еволюційного розвитку суспільства” в “існуванні певних груп відносин, які потребують встановлення

підвищеної правової охорони з боку держави” та “повинні бути визначені та нормативно закріплені як пріоритети у діяльності органів правопорядку”. Але не зрозумілим є наступне:

- про який взагалі “етап еволюційного розвитку суспільства” йде мова, ким він визначався та чим характеризується;
- в чому полягали критерії відбору “певних груп відносин, які потребують встановлення підвищеної правової охорони з боку держави”;
- чому саме “певні групи відносин” “потребують встановлення підвищеної правової охорони з боку держави”;
- чому ніким поки ще не встановлені “певні групи відносин” “повинні бути визначені та нормативно закріплені як пріоритети у діяльності органів правопорядку”?

Окрім того, в Пояснювальній записці [2] наголошується на сьогоднішній частковості визначення “основоположних напрямів діяльності правоохоронних органів України”, неактуальності та застарілості існуючих пріоритетів. Але, разом із тим, а) основоположні напрями діяльності кожного з правоохоронних органів України вже давно регламентовані відповідними нормативними актами щодо діяльності конкретного правоохоронного органу; б) правоохоронні органи тим і відрізняються, наприклад, від спеціальних органів, що їхня діяльність строго обумовлена рамками закону – якщо остання потребує змін, означені рамки можуть бути Верховною Радою України розширені; в) аналогічне зауваження відноситься й до “неактуальності та застарілості існуючих пріоритетів”; г) слід би навести приклади пріоритетів, “що... є неактуальними та застарілими”; д) суперечливою видається теза про “пріоритети, що все ж існують” при одночасній “відсутності чітко встановлених пріоритетів”; е) чи науково обґрунтованим є висновок, що “здійснення ефективної діяльності саме в таких напрямках є найбільш актуальним завданням правоохоронних органів” та як це вплине на “підвищення рівня законності”, а також, чи слід взагалі проводити роботу правоохоронним органам на неперіоритетних напрямках, оскільки вони не “найбільш актуальні”; ж) що розуміється під “системою визначальних векторів діяльності правоохоронних органів”?

По-перше, вочевидь, названим суб’єктам законодавчої ініціативи повинно бути відомо [2], що до сьогоднішнього дня немає чіткого визначення правоохоронних органів [3]. Більше того, О. Іжак навіть прямо вказує на те, що “українське законодавство містить суперечливе визначення правоохоронних органів” [3].

Науковці також мають різночитання складу правоохоронних органів. Так, на думку О.М. Бандурки (1999 р.), до правоохоронних органів України відносяться “органи юстиції, нотаріат, адвокатура, прокуратура, органи внутрішніх справ МВС України, Державна податкова служба, Державний департамент України з питань виконання покарань, внутрішні війська, Координаційний комітет по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю при Президентові України, Рада національної безпеки і оборони України та інші” [4, с.8–9; 5, с. 243] [4]; В.Т. Малярєнко (2004 р., [6, с. 7]) подає перелік правоохоронних органів виключно за Законом України “Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів” [7].

Разом із тим, як відомо, згідно п. 1 ч. 1 ст. 2 згаданого Закону [7], *правоохоронні органи* – це “органи прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, митні органи, органи охорони державного кордону, органи державної податкової служби, органи і установи виконання покарань, державної контрольно-ревізійної служби, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції”.

По-друге, навіть виходячи, як вже зазначалося, з факту досить “суперечливого визначення правоохоронних органів” та, відповідно, з умовного (за своєю явною

неповнотою) переліку самих правоохоронних органів хоча б за тим же Законом [7], треба погодитись, що їх чисельність перевищує принаймні перелічені в ньому одинадцять найменувань. Як відомо, сюди, наприклад, чомусь не увійшло Управління державної охорони України, що за ст.11 Закону України “Про державну охорону органів державної влади та посадових осіб” за статусом прямо назване правоохоронним. При цьому в Законі [7] згадуються й абстрактні “інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції”, ми вже не кажемо про надзвичайно різнохарактерні за призначенням названих та “інших” органів завдання з виконання тих чи інших “правозастосовних або правоохоронних функцій”, що дозволяють (або дозволять у майбутньому) відносити їх до переліку правоохоронних органів.

По-третє, неясною нам уявляється мета та потреба затвердження на рівні Постанови Верховної Ради України пріоритетних напрямів у діяльності правоохоронних органів та як це в разі прийняття означеної Постанови може побічно вплинути на переформатування діяльності правоохоронних органів згідно з вказаними пріоритетами[5], а значить, й на їх кінцеву результативність.

По-четверте, не зрозумілим є те, чи слід взагалі аналізувати запропонований народними депутатами обсяг пріоритетності напрямів у діяльності правоохоронних органів, відносячи в усій показаній ними сукупності одночасно до кожного правоохоронного органу, чи слід їх розглядати вибірково. Або, чи треба розрізняти порядкові за номером внутрішні “пріоритети” в переліку “пріоритетних напрямів”, чи є в цьому який-небудь сенс?

Якщо перше, то навряд чи знайдеться хоча б один із правоохоронних органів України, який би водночас реально забезпечував відразу “захист людини (її життя і здоров’я, честь та гідність); законність при використанні бюджетних коштів; боротьбу з корупцією; забезпечення інтересів територіальної громади в процесі реалізації права комунальної власності; охорону праці та екологічної безпеки” – принаймні, нам такі невідомі. Але, якщо навіть припустити, що такий орган існує, то чи є, на думку народних депутатів, перелік запропонованих пріоритетних напрямів вичерпним, і чи не може він бути колись доповнений? Тому, при позитивній відповіді на останнє зауваження маємо ще одне запитання – чи не є Проект цієї Постанови взагалі недосконалим?

По-п’яте, можна навіть, йдучи за логікою авторів проекту постанови [1], ризикнути за них з окресленого ними переліку побічно (від зворотного) *вивести й нове визначення правоохоронного органу* як: “правоохоронний орган – це той орган, який забезпечує захист людини (її життя і здоров’я, честь та гідність), дотримується законності при використанні бюджетних коштів, веде боротьбу з корупцією, забезпечує інтереси територіальної громади в процесі реалізації права комунальної власності й охороняє працю та екологічну безпеку”, *але яке буде завідомо хибним*, бо в основі діяльності правоохоронного органу може лежати тільки “охорона права, відновлення порушеного права, припинення або розгляд порушення права, його виявлення або розслідування”, як за [б, с. 15].

Тому, така логічна побудова взагалі свідчить про *неможливість строгого обмеження діяльності правоохоронних органів України будь-яким переліком пріоритетності*, оскільки насправді велике значення в роботі кожного з правоохоронних органів віддається й іншим[6] напрямам. Більше того, *пріоритетним в діяльності правоохоронних органів* може бути тільки вже згадувана *охорона права, відновлення порушеного права, припинення або розгляд порушення права, його виявлення або розслідування*.

Покажемо це, стисло розглянувши сутність нормативно-правових засад діяльності правоохоронних органів, позначених в Законі [6].

1. *Органи прокуратури*. За Законом України “Про прокуратуру” від 05.11.1991 р., № 1789-ХІІ [8], їх сенс полягає в “прокурорському нагляді за додержанням

законів в Україні” (ст. 1); діяльність “спрямована на всебічне утвердження верховенства закону, зміцнення правопорядку і має своїм завданням захист від неправомірних посягань” (ст. 4), “...незалежності республіки, суспільного та державного ладу, політичної та економічної систем, прав національних груп і територіальних утворень” (п. 1 ч. 1 ст. 4); “...соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод людини та громадянина” (п. 2 ч. 1 ст. 4); “основ демократичного устрою державної влади, правового статусу місцевих Рад, органів самоорганізації населення” (п. 3 ч. 1 ст. 4).

Предмет нагляду за додержанням законів (ст. 19) [8] – *недоторканність особи, соціально-економічні, політичні, особисті права і свободи громадян, захист їх честі і гідності...* (п. 2 ч. 1 ст. 19), *економічних, міжнаціональних відносин, охорони навколишнього середовища, митниці та зовнішньоекономічної діяльності* (п. 3 ч. 1 ст. 19). Особливим напрямом діяльності органів прокуратури є “боротьба із злочинністю органів внутрішніх справ, органів Служби безпеки, органів податкової міліції, органів митної служби, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України та інших правоохоронних органів” (ст.10);

2. *Органи внутрішніх справ.* За відсутністю відповідного профільного закону, за пп. 1 п. 3 Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.2006 р., № 1383 [9], одним із основних завдань МВС України визначена “організація і координація діяльності органів внутрішніх справ”.

МВС формує і реалізує державну політику “у сфері захисту прав і свобод людини та громадянина, охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, захисту об’єктів права власності, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, безпеки дорожнього руху, громадянства, імміграційної та паспортної роботи, протидії незаконній міграції” (абз. 2 п. 1), а також покликаний для “...захисту прав і свобод людини та громадянина, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки” (пп. 1 п. 3); “забезпечення запобігання злочинам, їх виявлення, припинення, розкриття і розслідування...” (пп. 3 п. 3) тощо;

3. *Органи Служби безпеки України.* За Законом України “Про Службу безпеки України” від 25.03.1992 р., № 2229-XII [10], на СБУ, як на “державний правоохоронний орган спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України” (ч. 1 ст. 2), покладено “захист державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу України, законних інтересів держави та прав громадян від розвідувально-підривної діяльності іноземних спеціальних служб, посягань з боку окремих організацій, груп та осіб, а також забезпечення охорони державної таємниці” (ч. 1 ст. 2); “попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму, корупції та організованої злочинної діяльності у сфері управління і економіки та інших протиправних дій...” (ч. 2 ст. 2);

4. *Органи Військової служби правопорядку у Збройних Силах України.* Згідно з Законом України “Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України” від 07.03.2002 р., № 3099-III [11], Служба правопорядку, як “спеціальне правоохоронне формування у складі Збройних Сил України” призначена для забезпечення правопорядку і військової дисципліни серед військовослужбовців Збройних Сил України..., для запобігання злочинам, іншим правопорушенням у Збройних Силах України, їх розкриття і припинення; для захисту життя, здоров’я, прав і законних інтересів військовослужбовців, військовозобов’язаних..., працівників Збройних Сил України, а також для захисту майна Збройних Сил України від розкрадання та інших протиправних посягань, ...участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам на військових об’єктах” (ст. 1);

5. *митні органи*. Відповідно до Положення про Державну митну службу України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 р., № 940 [12], серед основних завдань Держмитслужби є “захист економічних інтересів України”, “організація і забезпечення здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів...”, “контроль за дотриманням правил переміщення валютних цінностей...”, “забезпечення... сплати до державного бюджету податків і зборів...”, “застосування заходів... регулювання зовнішньоекономічної діяльності...”, “організація та проведення... боротьби з контрабандою і порушеннями митних правил” (за абзацами п. 3) тощо;

6. *органи охорони державного кордону*. За Законом України “Про Державну прикордонну службу України” від 03.04.2003 р., № 661-IV [13], серед основних функцій служби є “охорона державного кордону України...”, “здійснення в установленому порядку прикордонного контролю і пропуску”, “охорона суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні...”, “участь у боротьбі з організованою злочинністю та протидія незаконній міграції...”, “координація діяльності військових формувань та відповідних правоохоронних органів...” (за абзацами ст. 2) тощо;

7. *органи Державної податкової служби України*. Відповідно до Закону України “Про Державну податкову службу в Україні” від 04.12.1990 р., № 509-XII [14], серед її завдань є “здійснення контролю за додержанням податкового законодавства...”, “запобігання злочинам та іншим правопорушенням...” (ст. 2) та ін;

8. *органи і установи виконання покарань*. Відповідно до Положення “Про Державний департамент України з питань виконання покарань” за Постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 р., № 916 [15][7], Департамент “виконує правозастосовні та правоохоронні функції” (ч. 2 п. 1); серед його основних завдань є таке, як “забезпечення дотримання прав людини і громадянина...” (пп. 2 п. 3);

9. *органи і установи Державної контрольно-ревізійної служби*. За Законом України “Про Державну контрольно-ревізійну службу в Україні” від 26.01.1993 р., № 2939-XII [16], одним з головних завдань Служби визначено “здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів...” (ч.1 ст. 2);

10. *органи рибоохорони*. Згідно з розділом “Охорона водних живих ресурсів” Тимчасового порядку ведення рибного господарства і здійснення рибальства, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.1996 р., № 1192 [17], “органи рибоохорони... забезпечують охорону, відтворення і державний контроль використання водних живих ресурсів...” (п. 40);

11. *органи лісової охорони*. За розділом VI “Охорона і захист лісів, служба лісової охорони” Лісового кодексу України [18], служба лісової охорони призначена “запобігати порушенням правил охорони і захисту лісів, установленого порядку використання лісових ресурсів і користування земельними ділянками лісового фонду...” (ст. 88).

Як видно, розглянуті правоохоронні органи не мають якого-небудь явно спорідненого напряму правоохоронної діяльності. Разом із тим, аналіз усього масиву чинного законодавства свідчить, що станом на 04.03.2008 р. за напрямом “захист людини (її життя і здоров'я, честі та гідності)” в базі Верховної Ради України є 83 нормативні акти, серед яких, наприклад, Постанови Верховної Ради України “Про ратифікацію Протоколів № 12 та № 14 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод” від 09.02.2006 р., № 3435-IV, “Про правову політику України у сфері захисту прав людини” від 21.05.1999 р., № 699-XIV; за напрямом “законність при використанні бюджетних коштів” – 3 документи, серед яких Постанова Верховної Ради України “Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України по вивченню законності використання бюджетних коштів у

місті Києві за період 1996–1998 років” від 29.06.1998 р., № 30-XIV; за напрямком “боротьба з корупцією” – 142 документи, серед яких, наприклад, Постанова Кабінету Міністрів України “Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів” від 29.11.2006 р., № 1673 та Постанова Верховної Ради України “Про внесення змін до Закону України “Про боротьбу з корупцією” щодо суб’єктів корупційних діянь та інших правопорушень” від 23.02.2006 р., № 3490-IV та інші; за напрямом “забезпечення інтересів територіальної громади в процесі реалізації права комунальної власності” – 17 документів, серед яких, наприклад, Постанова Верховної Ради України “Про повернення на доопрацювання проекту Закону України про право комунальної власності та управління об’єктами права комунальної власності, об’єктами спільної власності територіальних громад” від 11.01.2007 р., № 592-V; за напрямом “охорона праці та екологічна безпека” – окремо 371 (стосовно “охорони праці”) та 51 (стосовно “екологічної безпеки”) документ.

Але, на нашу думку, навіть незвично низька нормативно-правова забезпеченість напряму “законність при використанні бюджетних коштів” або найбільша така забезпеченість стосовно напряму “охорона праці”, ще не свідчить про те, що ці напрями можуть бути віднесені до пріоритетних у діяльності правоохоронних органів України.

Зазначимо, що автори підручника [3, с. 10–11] вже робили спробу структурування напрямів правоохоронної діяльності [8] за чотирма гілками, зокрема, як: “діяльність із забезпечення охорони учасників кримінального судочинства; діяльність органів прокуратури; діяльність по виявленню, запобіганню та розслідуванню злочинів; діяльність із захисту державної (національної) безпеки, державного кордону й охорони правопорядку”. Але навіть вони зазначали, що “кожний напрям правоохоронної діяльності має суттєві особливості [3, с. 11].

Тому, наприклад, щодо запропонованого народними депутатами України такого пріоритетного, на їх думку, напряму діяльності правоохоронних органів України, як “охорона праці”, то про таке завдання в редакції “контролює стан охорони праці та техніки безпеки...” йдеться у пп. 23 п. 3 Державного департаменту України з питань виконання покарань [15], але навряд це положення можна було б узагальнити до рівня усіх правоохоронних органів та віднести до Переліку пріоритетних напрямів. Більше того, усіляка пріоритетність завжди співвідноситься з поняттям “головний”, “важливий” тощо, але стосовно “нагляду за охороною праці”, то це, як відмічає В.Т. Маляренко, взагалі “є <діями> управлінськими або організаційними, а не правоохоронними”(!) [3, с. 12]. І саме такі дії, як за цим автором, тут виступають в якості не основних, а похідних (допоміжних) завдань. Тоді, як на нас, взагалі про пріоритетність такого напряму мова категорично не може йти.

Аналогічний висновок можна зробити й стосовно інших запропонованих пріоритетних напрямів у діяльності правоохоронних органів. Зокрема, можна дещо сперечатися за повноту та зміст і самого переліку пріоритетних напрямів, внесених за Проектом Постанови [1]. Так, оскільки за ст. 3 Конституції України проголошується, що “людина, її життя і здоров’я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю” [19], то чому у першому за порядковим номером пріоритетному напрямі Проекту Постанови вказані тільки перші її чотири соціальні ознаки? Невже забезпечення недоторканності і безпеки людини не могло б бути пріоритетним напрямом діяльності правоохоронних органів України?

Більше того, оскільки за тією ж статтею 3 Основного Закону України йдеться, що “утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов’язком держави”, то цілком зрозуміло, що цей обов’язок держави однозначно перекладається на її правоохоронні органи. Але, на жаль, ця теза з незрозумілих

причин також “випала” з аналізуемого пріоритетного напрямку – тому в повному обсязі він міг би звучати так: *“захист людини (її життя і здоров’я, честі та гідності, недоторканності і безпеки, прав і свобод)”*^[9].

Взагалі, виходячи з того, що за ст. 8 Конституції України, “норми Конституції є нормами прямої дії”, то, на нашу думку, до пріоритетних напрямів діяльності правоохоронних органів України обов’язково мали б увійти й основні положення, що закріплені саме в Конституції, і мають безумовне відношення до діяльності правоохоронних органів. Наприклад, за тією ж ст. 19 Конституції України, і отримати надзвичайно важливу редакцію: *“забезпечення правового порядку в Україні”* тощо.

Залишається також незрозумілим, чому до переліку пріоритетних напрямів діяльності правоохоронних органів за Проектом Постанови не включена норма, що прямо позначена в ст. 17 Конституції України – *“забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави...”*, яка мала б у Проекті Постанови звучати як: *“забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України”*.

Хоча, оскільки в Конституції України весь розділ II присвячений правам, свободам та обов’язкам людини і громадянина, які мають забезпечуватися в тому числі, й правоохоронними органами, тому їх тут немає сенсу взагалі детально цитувати і аналізувати.

І вже зовсім, як на нашу думку, *не годиться в якості четвертого пріоритетного напрямку діяльності правоохоронних органів України теза про “забезпечення інтересів територіальної громади в процесі реалізації права комунальної власності”*, коли за ст. 13 Конституції України прямо йдеться, що *“держава забезпечує захист прав усіх суб’єктів права власності та господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб’єкти права власності рівні перед законом”*.

Підсумовуючи, зазначимо наступне.

На нашу глибоку впевненість, можна вважати, що Верховна Рада України, як єдиний орган законодавчої влади в Україні, *могла б визначити*^[10] *та затвердити* пріоритетні напрями у діяльності правоохоронних органів, але тільки після вироблення пропозицій пріоритетних напрямів у діяльності правоохоронних органів, їх отримання, узагальнення та формування переліків, проведення експертизи, публікації переліків, обговорення пріоритетних напрямів, узагальнення результатів обговорення. І тільки потім, після розгляду у профільних комітетах Верховної Ради України, повернутися до розгляду відповідного проекту Постанови.

Тому питання щодо обговорюваного Проекту Постанови Верховної Ради України можна умовно залишити відкритим до його всебічного обговорення фахівцями. Але перш за все, з’ясувати, чи доцільним є особливе виділення пріоритетних напрямів у діяльності правоохоронних органів України на рівні нормативного акту Верховної Ради України. Як на нас, то в цьому взагалі немає особливої потреби.

Більш розумним було б прийняття Закону України “Про правоохоронні органи України”, де чітко визначити їх перелік, завдання, функції тощо. Доцільно було б прийняти Постанову Верховної Ради України “Про прийняття Програми пріоритетних напрямів розвитку правоохоронних органів України” з обов’язковою вказівкою очікуваних результатів. А суб’єктам законодавчої ініціативи можна було б рекомендувати більш виважено відноситись до законотворчої діяльності.

Список використаних джерел

1. *Проект* Постанови про затвердження пріоритетних напрямків у діяльності правоохоронних органів від 28.01.2008 р., реєстр. № 1447 / Народні депутати України С.В.

- Олійник, В.М. Грицак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=31524>.
2. Пояснювальна записка до проекту Постанови Верховної Ради України “Про затвердження пріоритетних напрямків у діяльності правоохоронних органів” від 28.01.2008 р. /doc_115916 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc34?id=&pf3511=31524&pf35401=115916>.
 3. Іжак О. Системне реформування правоохоронних органів як базова складова забезпечення верховенства права [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <<http://www.db.niss.gov.ua/monitor/comments.php?shownews=335&catid=10>>.
 4. Судебные и правоохранительные органы Украины: Учебник / Под ред. А.М. Бандурки. –Харьков: Ун-т внутр. дел, 1999. – 350 с.
 5. Зозуля І.В. Організаційно-правові засади контролю діяльності та реформування силових і правоохоронних структур України // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2007. – № 17. – С. 239–253.
 6. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Підручник /Захарова О.С., Карабань В.Я., Ковальський В.С. (кер. авт. кол.) та ін.: Відп. ред. В. Маляренко. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 376 с.
 7. Закон України “Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів” від 23.12.1993 р., № 3781-ХІІ // ВВР України. – 1994. – № 11. – Ст. 50 (із змінами та доповненнями).
 8. Закон України “Про прокуратуру” від 05.11.1991 р., № 1789-ХІІ // ВВР України. – 1991. – № 53. – Ст. 793 (із змінами станом на 28.12.2007 р. за Законом № 107-VI).
 9. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України” від 04.10.2006 р., № 1383 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 40. – Ст. 2687.
 10. Закон України “Про Службу безпеки України” від 25.03.1992 р., № 2229-ХІІ // ВВР України. – 1992. – № 27. – Ст. 382 (із змінами станом на 28.12.2007 р. за Законом № 107-VI).
 11. Закон України “Про військову службу правопорядку у Збройних Силах України” від 07.03.2002 р., № 3099-ІІІ // ВВР України. – 2002. – № 32. – Ст. 225 (із змінами станом на 11.05.2007 р. за Законом № 1014-V).
 12. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про Державну митну службу України” від 18.07.2007 р., № 940 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 53. – Ст. 2163 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ від 09.01.2008 р., № 4).
 13. Закон України “Про Державну прикордонну службу України” від 03.04.2003 р., № 661-IV // ВВР України. – 2003. – № 27. – Ст. 208 (із змінами станом на 28.12.2007 р. за Законом № 107-VI).
 14. Закон України “Про Державну податкову службу в Україні” від 04.12.1990 р., № 509-ХІІ // ВВР України. – 1991. – № 6. – Ст. 37 (із змінами станом на 11.05.2007 р. за Законом № 1014-V).
 15. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення “Про Державний департамент України з питань виконання покарань” від 11.07.2007 р., № 916 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 52. – Ст. 2116.
 16. Закон України “Про Державну контрольно-ревізійну службу в Україні” від 26.01.1993 р., № 2939-ХІІ // ВВР України. – 1993. – № 13. – Ст. 110 (із змінами станом на 28.12.2007 р. за Законом № 107-VI).
 17. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Тимчасового порядку ведення рибного господарства і здійснення рибальства” від 28.09.1996 р., № 1192.
 18. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р., № 3852-ХІІ // ВВР України. –1994. – № 17. – Ст. 99.
 19. Конституція України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР // ВВР України. –1996. – № 30. – Ст. 141.

The article is dedicated to the expedience in the special allocation of the priority directions in the activity of law enforcement bodies of Ukraine, on a level of the statutory act of Verkhovna Rada of

Ukraine judgments about correctness of allocation of the designated priority directions and their special normative-legal fastening.

© І.В. Зозуля, 2008

[1] Тут і далі виділення курсивом наші.

[2] Дискусія про що триває принаймні останні десять років.

[3] В.Т. Маляренко зазначає, що «воно не обґрунтоване, хоч законодавство про статус правоохоронних органів, функції, завдання та конкретні напрями їхньої діяльності, повноваження окремих органів і службових осіб досить розвинені» [3, с. 10].

[4] Як ми зазначали в роботі [5, с. 243], «У Російській Федерації, наприклад, це “МВД России, Минюст России, ФСБ России, ФСНП России, ФПС России, СВР России, ФСО России, ГТК России, ФАПСИ при Президенте РФ, ГРУ Минобороны России”».

[5] Бо певним змінам може бути піддана й звітність правоохоронних органів. Нам навіть здається, що аналогом цього проекту була відома Постанова Верховної Ради України «Про проект Закону України про визнання бронетанкової галузі однією з пріоритетних у промисловості України та заходи щодо надання їй державної підтримки» від 30.11.2000 р., № 2118-III.

[6] А часто – й єдино важливим, наприклад, для такого за Законом [6] правоохоронного органу, як рибоохорона.

[7] Наведено в якості довідкового, оскільки станом на середину лютого 2008 року означену Постанову все ще скасовано на підставі п.20 «Переліку актів Кабінету Міністрів України, дію яких зупинено указами Президента України, що скасовуються» за Постановою КМ від 24.12.2007 р., № 1403. Разом із тим, оскільки Указом Президента України від 28.12.2007 р., № 1320/2007, Указ «Про зупинення дії постанови Кабінету Міністрів України від 11 липня 2007 року № 916» від 02.08.2007 р., № 677 втратив чинність, *правова колізія щодо Положення... досі не врегульована.*

[8] А фактично – встановлення тих самих системних пріоритетів за переліком правоохоронних органів.

[9] При цьому, йдучи від супротивного, за контекстом Проекту Постанови [1] в редакції народних депутатів навіть можна дійти до того, що захист прав і свобод людини більше не є пріоритетним у діяльності правоохоронних органів України.

[10] У авторів Проекту – «повинна(!) визначити»